BOUTERBODE

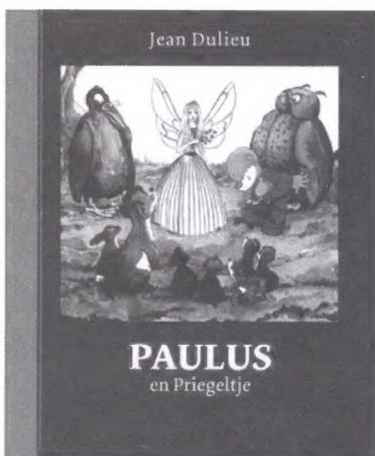
Nr. 48 ~ een uitgave van het Paulus Archief ~ **augustus 2012**

PAULUS EN PRIEGELTJE

Zesde Gouden Klassieker maakt tweeluik weer compleet

Dit voorjaar verscheen het boek Paulus en Priegeltje **als deel 6 in de reeks Gouden Klassiekers. Het is het vervolg op het eerder verschenen** Paulus en Kenarrepoere, **waarin Paulus na een lange reis op de rots Keniepelus kennis maakt met een gevaarlijke beer, die uiteindelijk prinses Priegeltje blijkt te zijn. Samen met Oehoeboeroe bevrijdt hij haar uit haar benarde positie en keren ze samen terug naar het grote bos.**
In het tweede deel van deze cyclus komen we er achter wat Eucalypta heeft bezield om haar met die vreselijke betovering te straffen en waarom de heks voortdurend probeert het elfje wat aan te doen. Na het afweren van de eerste heksentrucs besluit Paulus zelf in de aanval te gaan. Daartoe vermomt hij zich als kabouter Bromsok, wat niet alleen prachtige discussies oplevert, maar ook een aantal heerlijke illustraties.

Het nieuwe boek staat vol scherpgetekende pentekeningen en deze zijn net als bij de vorige uitgaven allemaal opnieuw gescand, om een weergave te krijgen die zo dicht mogelijk bij het origineel ligt. Het allermooiste komt dat tot z'n recht bij de in silhouet getekende illustraties, die zeer romantisch ogen.
Voor beide uitgaven van deze cyclus – 'Kenarrepoere' én 'Priegeltje' – heeft Jean Dulieu zich destijds beperkt tot het maken van pentekeningen. Aquarellen zijn er dit keer niet geschilderd, omdat de werkwijze afweek van wat gebruikelijk was. Meestal tekende de kunstenaar eerst de illustraties voor een nieuw verhaal, waar dan later de tekst aan werd toegevoegd. Maar het verhaal over de beer Kenarrepoere en het elfje Priegeltje bestond al. Dulieu schreef het namelijk als hoorspel voor de VARA. Hij vertelde het in afleveringen van tien minuten voor de radiomicrofoon, waarbij hij alle registers open trok voor het goed benutten van zijn bijzondere stemcapaciteiten. Het hoge stemmetje van Paulus kostte hem de meeste energie, vandaar dat hij zich genoodzaakt zag rustpunten in te bouwen door de boskabouter regelmatig af te wisselen met de zware en rustige stem van de uil Oehoeboeroe.

De eerste uitzending van het radioverhaal vond plaats op vrijdag 25 mei 1956. Hele gezinnen stemden op vrijdagavond zeven uur hun radio af op de VARA, om het verhaal van de beer en het elfje te volgen. Maar Dulieu was op dat moment al weer een stap verder; hij bewerkte de hoorspeltekst tot een boekuitgave. De lengte van het verhaal dwong hem er twee delen van te maken, **Paulus en Kenarrepoere** en het vervolg **Paulus en Priegeltje**.
(zie verder pagina 3)

Gastenboek & e-mails

Vandaag ben ik met de NS vanuit Heiloo even op en neer geweest naar Groningen. Drie uur heen en drie uur terug. Maar het was niet verkeerd. Ik vond de tentoonstelling van Jean Dulieu bijzonder de moeite waard. Mijn grote complimenten voor het samenstellen!!!!
Henk Bom

Ontroerend goed. Zaterdag het boek binnengekregen. Wat een fraai werk. Zoveel moois, dat ik nog niet kende, verwachtte. Mijn dank.
Ik reis snel af naar Groningen.
Stef de Reuver

Zoveel origineel werk bijeen doet je mond openvallen.
Fred de Geus

Zelden mocht ik zo'n fabelachtige en sprookjesachtige tentoonstelling zien. Huiveringwekkend mooi!
Hans Matla

Veel dank voor het boek 'De kunst van Jean Dulieu'! Het ziet er bijzonder fraai uit en reproduceert vele schatten. Ik weet nog dat ik onder de indruk was van een tekening die Van Oort mij opstuurde in circa 1985, een Italiaans berglandschapje. Onder de kop 'Dulieu tekent weer!' heb ik die toen gepubliceerd, onzin natuurlijk want Dulieu heeft altijd doorgetekend.
Piet Schreuders

Als Dulieu ooit op aarde terug komt is dat voor dit boek!
Rein van Willigen

Ff weer het jongetje met het Vrije Volk en de heks op de radio.
Rindert van der Meulen

Geweldig & onmogelijk om in één keer volledig & aandachtig te bekijken. Terug komen dus!!
Bert Isma

Ik wist niet dat hij zoveel mooi ander werk gemaakt heeft.
Blij dat ik dit gezien heb.
Corrie

Beeldschoon, verrassend, wat een mooie speurtocht in stijlen, vormen.
Stef de Reuver

Dacht vroeger echt dat hij in onze radio woonde. Paulus Kaboskabouter heette hij volgens mij toen.
Inge

Beste Maarten, je uitgeverij heeft weer een pracht product geleverd met 'De kunst van Jean Dulieu'. Moet maar eens gezegd worden. Bedankt!
Pierre Roth

Als je de wintervertellingen ziet, zou je zelf meteen in een grote stoel willen neerploffen en lekker knus zijn verhalen lezen en vooral kijken, terwijl je buiten Oehoeboeroe hoort roepen. Wat een sfeer, wat een talent!
Uzel Wuhn

Bedankt voor de leuke en interessante rondleiding. We weten nu heel wat meer (ook in de breedte) van Jean Dulieu en begrijpen dan ook jouw bevlogenheid en inzet voor deze kunstenaar.
Richard, Inge en Tristan

De schetsen van de handen van Eucalypta zijn schitterend!
Janneke de Groot

Lieve Paulus, we hebben van je genoten!
Josje & Eline

Veel schokken van herkenning – en veel dat ik nooit had gezien. Dank voor al het werk hieraan besteed.
Dorinde

Hier ga je terug naar toen. De radio; de enge Eucalypta en de geruststellende stem van Paulus. Even weer jong zijn. In dit museum kan het allemaal.
Wepeha (70)

Wauw, ik vind het werk van Jean Dulieu erg inspirerend. Vooral de potloodtekeningen zijn fantastisch. Ik hoop dat ik, na héél veel oefenen ooit een beetje zo kan tekenen…
[Naam onbekend]

De commentaren vond ik ontzettend goed. Niet alleen maar titel en jaartal, maar goede achtergrondinformatie en met affectie geschreven. Mooi hoor.
Alina

De expositie is helemaal zoals de man zelf is. Zeer vermakelijk maar tegelijkertijd zeer indrukwekkend door het vakmanschap.
Wil

Ik vond het leuk en knap.
Inge van Gool

Mooie, indringende jeugdherinneringen! En – ondanks de Bouterbode – veel verrassend onbekend werk.
Pyt Jon

BOUTERBODE 48 - redactie: Maarten J. de Meulder - postadres: Dobbenwal 47, 9407 AD Assen - mailadres: bouterbode@paulusarchief.nl - drukwerk: De Marge, Groningen - abonnement: € 7,50 voor bode 46 t/m 50 op Ingbank 3945495 tnv Uitg. De Meulder te Assen - of via aankoop in de webwinkel van de uitgeverijwebsite www.demeulder.nl - verantwoording Paulus-illustraties: © erven Jean Dulieu - tijdschriftcode ISSN 1388-2465.

Herziene uitgave oeuvre-overzicht Jean Dulieu

BLIJVENDE BELANGSTELLING VOOR EXPOSITIECATALOGUS

De grote tentoonstelling over het werk van Jean Dulieu die tot begin april van dit jaar in Het Nederlands Stripmuseum in Groningen was te zien, heeft verrassend veel bezoekers getrokken. Ook de media hebben zich niet onbetuigd gelaten, gezien de vele fraai geïllustreerde artikelen in vrijwel alle landelijke en diverse regionale dagbladen. Veel aandacht was er voor de twee gezichten van de expositie, Paulus en Dulieus vrije werk; een groot deel van het getoonde materiaal werd voor de eerste keer tentoongesteld.

De rondleidingen die met enige regelmaat langs de ruim vierhonderd originele werken werden verzorgd, volgden in beginsel de ontwikkeling van Paulus de boskabouter, in al zijn facetten. Van het eerste kladblaadje vol kabouters tot het ontstaan van het stripverhaal, schetsboekpagina's die aan de verhalen vooraf gingen, pentekeningen en aquarellen voor boekuitgaven en tijdschriftverhalen, grote eikelmanplaten in kleur en in sepia, Paulus als reclamemiddel en het hele sinterterklaasgebeuren.

Daarna werd de blik gericht op Dulieus vrije werk, in pen, balpen en potlood. Na uitleg over de vele reistekeningen en landschappen – waarbij de straatjes van Assisi, maar ook Terschellinger boerderijen goed vertegenwoordigd waren – bereikte men het onderwerp Bomen. Langs oude studies in potlood ging het, in krachtige lijnen neergezette pentekeningen en kleurrijke experimenten in cirkelvorm. Het laatste paneel in deze reeks sloot af met een negental in balpen uitgevoerde boomtekeningen, die behoorden tot de laatste Paulus-boekillustraties. Ze gaven een mooi beeld van de enorme groei in het werk van de kunstenaar en lieten daarnaast zien hoe zijn composities met de tijd zijn veranderd, zeker als het om 'het grote bos' gaat. Waren het ooit de figuren die op de eerste plaats stonden, met daaromheen wat bomen en begroeiing omdat het verhaal zich nu eenmaal in het bos afspeelde, in zijn laatste werk staan de bómen centraal en pas als we heel goed kijken ontdekken we dat er ook nog een boskabouter of een heks in de tekening te zien is.

Als klap op de vuurpijl openbaarden zich daarna een zestal panelen met in potlood getekende portretten van beroemdheden, met eindeloos geduld en vakmanschap fotografisch neergezet en in cirkels gevangen.

(zie verder pagina 3)

DE KUNST VAN JEAN DULIEU

(vervolg van pagina 2)
Wie dan nog niet murw was door zoveel liefde voor de kunst, kreeg in een laatste vitrine een van Dulieus belangrijkste portretten te zien: echtgenote Kitty van Oort, kort voor haar overlijden. In dezelfde opstelling waren de kleurrijke eieren te bewonderen die men haar op de tekening ziet beschilderen.

De reacties op de tentoonstelling waren zeer positief (zie de verschillende kaders in deze Bouterbode). En de tentoonstellingscatalogus moest na enkele maanden zelfs al worden herdrukt. Ondanks de hoge kwaliteit van het boek pakten de samenstellers de inhoud daarbij nog eens grondig aan en verbeterden die op tal van punten. De thematische indeling werd vervangen door een chronologische (wat inhield dat ook alle tekst moest worden herschreven) en daarnaast besteedde men nogmaals aandacht aan een perfecte weergave van de illustraties.
Zo ontstond een tweede, herziene uitgave, die de eerste versie van het boek in alles overtrof. Het boek is voorzien van een gekartonneerd omslag en werd geheel in kleur uitgevoerd.

De kunst van Jean Dulieu | Uitgeverij De Meulder | ISBN 978 90 6447 137 7 | € 17,90

PAULUS EN PRIEGELTJE

(vervolg van pagina 1)
De lijn van de hoorspelvertelling is weliswaar aangehouden, maar hier en daar werd flink wat tekst geschrapt. Nadat die fase achter de rug was brak het moment aan om de illustraties te gaan tekenen. Nou had Dulieu daar al eerder mee te maken gehad, want ten tijde van de radio-uitzendingen verzorgde hij wekelijks een kleine geïllustreerde boskabouterbijdrage voor de VARA Radiogids.
Telkens schreef hij daarvoor een kleine tekst om de luisteraars bij te praten en voorzag deze van twee of drie afbeeldingen. In de eerste jaren waren dit pentekeningen en ze waren herkenbaar aan de afgeronde kaders (zie hieronder). Het waren deze plaatjes die nu als uitgangspunt dienden voor een uitgebreide serie pentekeningen voor beide boekuitgaven.

Het zal geen verrassing zijn dat de bijlage aan het slot van de nieuwe Gouden Klassieker is gewijd aan de hoorspelversie van de Paulus. Men kan zien hoe de oorspronkelijke radiotekst over het Franse boek van Oehoeboeroe is ingekort om de boektekst 'op maat' te krijgen. En tevens vindt men in deze bijlage een serie Kenarrepoere & Priegeltje-tekeningen uit de oude VARA Radio-gidsen.

Paulus en Priegeltje | Uitgeverij De Meulder | ISBN 978 90 6447 037 0 | € 14,90

Prachtige tentoonstelling, voelt als thuiskomen.
Michael Beukenhors

Paulus en zijn vrienden heeft ook tijdens het opgroeien van mijn kinderen geïnspireerd tot beter omgaan met de natuur.
A.A. Gem

Ik dacht dat ik al veel wist, maar wist niet wat ik miste.
De mist is weg, nu is het gemis er nog.
R. de B.

We hebben genoten van deze tentoonstelling. Roerend om Jan in 'ons' bos te zien en om zoveel werk te zien dat wij nog nooit eerder zagen.
Fantastisch!
Ben en Ank Hasselbach

Het werk van Jean Dulieu laat me op een andere manier naar leven en natuur kijken. Het maakt me blij!
Hennie van Rijn

Met zijn potlood en pen creëert hij een symfonie van lijnen en vlakken die gerust magistraal genoemd mag worden. Elke noot, elke punt, elke streep is raak. Een ware Rembrandt van de 20e en 21e eeuw, maar wel een kunstenaar met ware eenvoud. Dát vind je terug in z'n werk, dát raakt je!
Hans Stok

Al 50 jaar noem ik berken 'Paulusbomen'.
Hv

Mooie beelden, prachtig verhaal. Laat het niet verloren gaan.
Rob

Dank voor de inspirerende rondleiding en de mooie tentoonstelling. Wat een geduld, wat een energie, wat een tijd, wat een vakmanschap!
Albert

Et wae schitterjend ollegear: et werk fon Jean Dulieu in olles wost der bi seid hast.
De Aaster Joonpraters fon Schyljelôn

M'n lieve oude vriend, ik heb van je prachtige werk genoten.
Sasja

Paulus was mijn held; hij heeft mij de liefde voor de natuur, dieren en vriendschap en vertrouwen bijgebracht.
Jetske

One of the most impressive, inspiring and enjoyable artists I have encountered!
Aaron (NY)

Paulus en zijn vrienden begeleiden me al mijn hele leven (ik werd geboren in zijn geboorte jaar) en dankzij de gepassioneerde inspanningen van zijn schatbewaarder zal dat ook zo blijven.
Jans de Vries

Paulus neemt vacantie! DOOR JEAN DULIEU

„Wat is het een heerlijk weer," zei Paulus en hij keek glunderend om zich heen naar de bomen en de bloemen en de wijde, blauwe hemel! Het hele bos genoot van de warme zomerzon. „Iedereen neemt nu vacantie!" dacht het boskaboutertje, „iedereen doet zijn best om mooi bruin te branden! Waarom zou een boskabouter niet ook eens vacantie nemen? Waarom zou ik me ook niet mooi bruin laten branden? Nu kan het nog! Straks komt de winter weer en dan moet ik dagenlang in mijn boom zitten! Vooruit, ik doe het!" En Paulus holde naar zijn boom, plakte een briefje op de voordeur: „Gesloten wegens vacantie!", trok zijn kleertjes uit en zijn zwembroek aan en repte zich toen naar zijn zelfgemaakte zeilbootje, wat hij onder de takken van een oude wilg had gemeerd.

„Alsjeblieft," zei Paulus, „wie doet me wat? Ik ben gewoon niet thuis en voor niemand te spreken!" Toen hij in zijn bootje stapte, kwamen de kleine dasjes aanrennen. „Oom Paulus!" riepen ze, „wilt u ons leren zwemmen?" „Een andere keer, jongens," weerde Paulus lachend af, „ik heb vandaag vacantie!" Nauwelijks waren de dasjes afgedropen of Dorus Bezem kwam uit de struiken tevoorschijn. „Oh Paulus," klaagde hij, „ik heb weer zo'n last van houtwurmen! Wil je me even helpen?" „Onmogelijk," zei Paulus, „ik heb een vrije dag! Duik maar in het water, Dorus, dan zijn die houtwurmen zó weg!" Daar had je warempel Bertus Pot ook al! „Paulus," schreeuwde Bertus, „je moet dadelijk met mij mee gaan! De heks Eucalypta —" Maar Paulus liet hem niet uitspreken. Hij hees haastig het zeil en riep: „Doe mijn groeten aan Eucalypta en vertel haar maar dat ik niet thuis ben! Misschien neemt Eucalypta dan ook wel vacantie!"

Daar gleed het bootje van Paulus onder de wilg uit en het volgend ogenblik dobberde het al op de grote, blinkende plas. De vrienden van Paulus keken het boskaboutertje verbaasd na. „Wie heeft er nu ooit gehoord van een kabouter die met vacantie gaat!" bromde Bertus Pot. „Het is me wat moois," mopperde Dorus Bezem, terwijl hij met een verongelijkt gezicht in het water stapte om de houtwurmen weg te spoelen.

Gelukkig was Paulus wel zo verstandig om zich van die boze blikken niets aan te trekken. Met een overgelukkig gezicht zeilde hij weg, een heerlijke vrije dag tegemoet! Toen hij al een heel eind weg was, verklaarde Dorus Bezem: „Eigenlijk heeft Paulus groot gelijk. Waarom zou hij niet ook eens vacantie nemen? Het komt hem zeker toe, vind je ook niet?" „Ja," zei Bertus Pot, „dat dacht ik ook al. Ik hoop maar dat hij een fijne dag zal hebben!"

